

สุนทรียทักษะภาวะผู้นำและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการ สุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ Leadership Soft Skills and Success Factors Affecting to Development of Quality and Standard of Primary Health Care Services in Health Service Unit for The Directors of Sub-District Health Promoting Hospital, Buriram Province

เจษฎากร ฮีบแก้ว¹ นครินทร์ ประสิทธิ์¹ ศุภชัย ยานะเรือง^{*2}

Jetsadakorn Heebkaew¹ Nakarin Prasit¹ Supachai Yanarueng^{*2}

¹คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น ประเทศไทย 40002

¹Faculty of Public Health, Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand 40002

²วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ประเทศไทย 34190

²Sirindhorn College of Public Health, Ubon Ratchathani, Thailand 34190

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวางครั้งนี้ เพื่อศึกษาสุนทรียทักษะภาวะผู้นำและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 165 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1-31 มกราคม 2567 สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมสุนทรียทักษะภาวะผู้นำและปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพ ($r = .779$, $p\text{-value} < .001$) ($r = .778$, $p\text{-value} < .001$) และพบว่า ทักษะการวางแผนและจัดองค์กร การสร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานรองรับ หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานรองรับ ทักษะการพัฒนาคนและสอนงาน การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับ ทักษะการสื่อสาร สามารถร่วมพยากรณ์การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพได้ร้อยละ 72.0 ($R^2_{adj} = .720$)

คำสำคัญ : สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ, ปัจจัยแห่งความสำเร็จ, การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานบริการสุขภาพปฐมภูมิ, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Abstract

This cross-sectional descriptive study aimed at examining leadership soft skills and success factors affecting to development of quality and standard of primary health care services in health service unit for the directors of sub-district health promoting hospital, Buriram province, The study was based on 165 Sample size

Corresponding Author : *E-mail : supachai@scpub.ac.th

วันที่รับ (Received) 6 ก.พ. 2567 วันที่แก้ไขเสร็จ (Revised) 30 มี.ค. 2567 วันที่ตอบรับ (Accepted) 7 เม.ย. 2567

by used simple random sampling. The content validity of the questionnaire was verified by three experts. Data was collected between 1-31 January 2024. The statistics used to analyze the data were descriptive statistics. and inferential statistics, including Pearson correlation coefficient and stepwise multiple linear regression. The results showed that overall leadership soft skills and success factors had a high relationship with the development of the quality and standards of primary health services in the health service units ($r = .779$, $p\text{-value} < .001$) ($r = .778$, $p\text{-value} < .001$) In addition, the results found that planning and organizing skill, creating understanding for collaboration among stakeholders at all levels, having supportive plans for organizational units, developing and teaching skills, receiving support from managers at all levels, communication skills can together predict the development of quality and standards of primary healthcare services in the health service unit of the director of a district hospital in Buriram province were at 72.0% ($R^2_{\text{adj}} = .720$).

Keywords: Leadership soft skills, Success factors, Development of quality and standards of primary health care services, Director of sub-district health promoting hospital

บทนำ

พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. 2562 โดยได้ให้ความหมายของ “บริการสุขภาพปฐมภูมิ” ไว้ว่า บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มุ่งหมาย ดูแลสุขภาพของบุคคลในเขตพื้นที่รับผิดชอบในลักษณะองค์รวมตั้งแต่แรก ต่อเนื่อง และผสมผสาน ครอบคลุมทั้งการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมโรค การป้องกันโรค การตรวจวินิจฉัยโรค การรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสุขภาพ โดยหน่วยบริการปฐมภูมิหรือเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิที่ประกอบด้วย แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวและคณะผู้ให้บริการปฐมภูมิ รวมทั้งเชื่อมโยงกับครอบครัว ชุมชนและบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขระดับทุติยภูมิและตติยภูมิ¹ สำนักงานสนับสนุนระบบสุขภาพปฐมภูมิ ได้จัดทำคู่มือคุณภาพมาตรฐานบริการปฐมภูมิ พ.ศ. 2566 โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดสภาวะแก่ประชาชนผ่านกระบวนการพัฒนาและประเมินคุณภาพ²

สุนทรียทัศนคติภาวะผู้นำ คือทัศนคติทางมนุษยสัมพันธ์ในการกระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน ให้บุคลากร หรือกลุ่มคนอื่นมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ผู้นำต้องการ^{3,4} นอกจากนั้นการให้บริการสุขภาพของหน่วยบริการปฐมภูมิ ให้มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อให้หน่วยบริการปฐมภูมิดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{5,6}

จากการที่สำนักงานสนับสนุนระบบสุขภาพปฐมภูมิ ได้จัดทำคู่มือคุณภาพมาตรฐานบริการปฐมภูมิ

พ.ศ. 2566 ขึ้น ซึ่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องศึกษาหลักเกณฑ์ให้เข้าใจ เนื่องจากเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวเป็นแนวทางใหม่ที่พัฒนาขึ้นมา และเพิ่มีการนำมาใช้เป็นแนวทางประเมินในปัจจุบัน จึงทำให้ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องต้องทำการศึกษาและนำมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในสังกัดของตนเอง โดยอาศัยสุนทรียทัศนคติภาวะผู้นำในกระตุ้นบุคลากรและชี้นำองค์กรในการปฏิบัติงาน รวมถึงการบริหารจัดการปัจจัยแห่งความสำเร็จ เพื่อช่วยเกื้อหนุนการปฏิบัติงานขององค์กร จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสุนทรียทัศนคติภาวะผู้นำและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพมากขึ้น

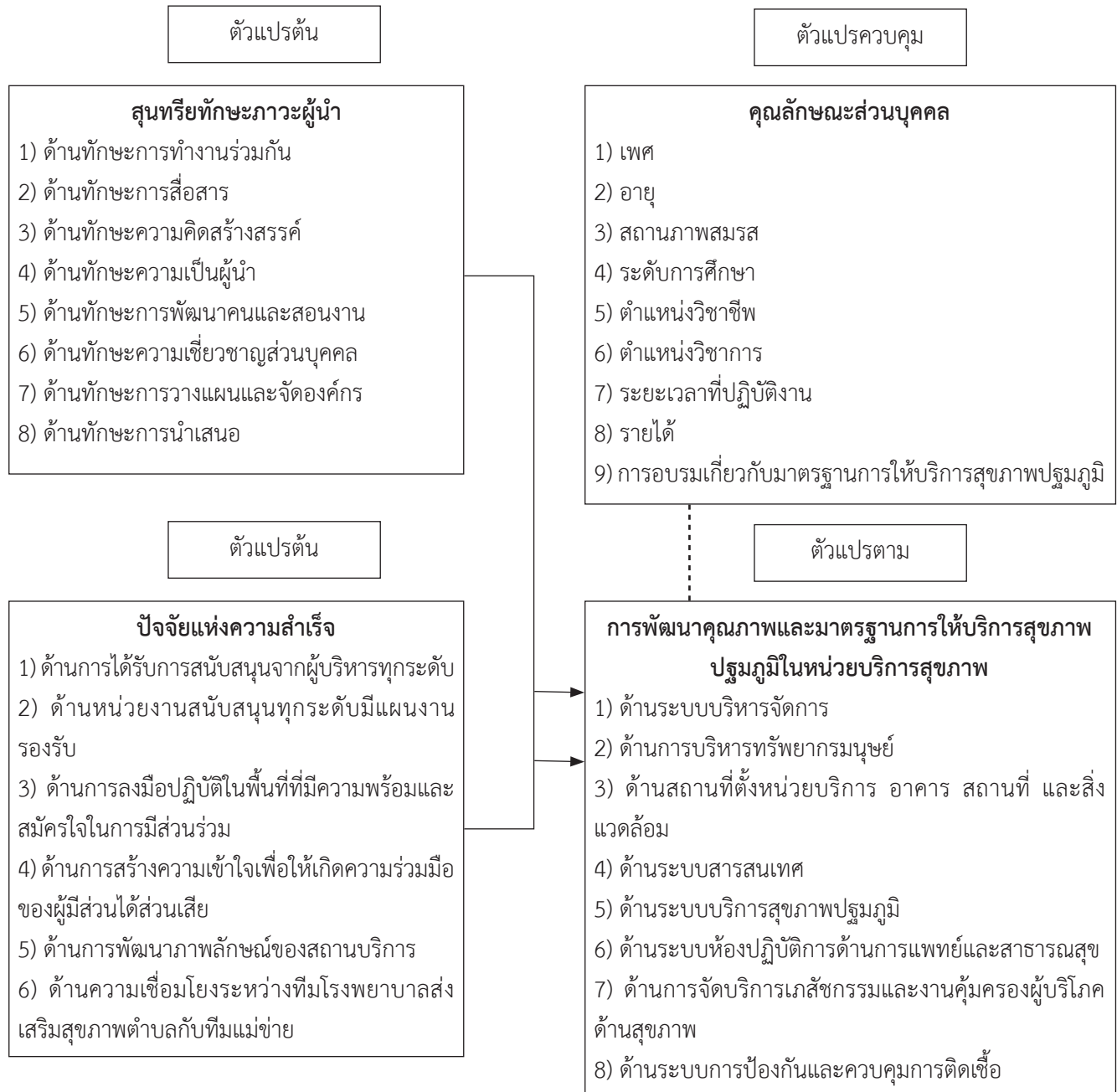
วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสุนทรียทัศนคติภาวะผู้นำและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีมา

ประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยตัวแปรควบคุม คือ คุณลักษณะส่วนบุคคล ตัวแปรต้นสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ³ และตัวแปรต้นปัจจัยแห่งความสำเร็จ⁵ โดยตัวแปรตามคือ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพ²



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-section Descriptive Study) ในประชากรที่ คือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 227 คน⁷ โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐาน⁸ คำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{สูตร } N = \frac{(\lambda(1-R^2_{Y.A.B}))}{R^2_{Y.A.B}-R^2_{Y.A.}} + w$$

จากการคำนวณตัวอย่างโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุถดถอยของตัวแปรจากการศึกษาวิจัยที่มีลักษณะและกลุ่มตัวอย่างคล้ายคลึงกัน⁹ ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 165 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการสุ่มหยิบทีละรายชื่อโดยไม่ใส่คืน

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

ผู้วิจัยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วันที่ 21 ธันวาคม 2567 เลขที่ HE662226 โดยดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นการรักษาความลับของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ไม่ใช้ข้อมูลที่ระบุตัวตนในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้เฉพาะข้อมูลที่จำเป็นในภาพรวมของการศึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูลเท่านั้น ข้อมูลจะถูกเก็บโดยผู้วิจัยและทำลายทิ้งภายในระยะเวลา 1 ปีหลังเสร็จสิ้นการศึกษาวิจัย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงวันที่ 1 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2567

เครื่องมือในการวิจัย และคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 9 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสุนทรียทักขณภาวะผู้นำ สร้างขึ้นโดยประยุกต์ใช้แนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม 3 ประกอบด้วย 40 ข้อ ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จ สร้างขึ้นโดยประยุกต์ใช้แนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม⁵ ประกอบด้วย 30 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพ สร้างขึ้นโดยประยุกต์ใช้แนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม² ประกอบด้วย 40 ข้อ โดยส่วนที่ 2 ถึง ส่วนที่ 4 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ¹⁰ โดยหลังจากสร้างเครื่องมือเสร็จแล้วได้นำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหากับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา ทุกข้อมีค่ามากกว่า .50 และได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดขอนแก่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชของทั้งแบบสอบถาม ได้ค่าเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงอาสาสมัครในจังหวัดบุรีรัมย์โดยตรง และแนบซองจดหมายติดแสตมป์ ให้กลุ่มตัวอย่าง 165 คน เพื่อให้ความสะดวกในการส่งกลับแบบสอบถามเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จสิ้นและส่งถึงผู้วิจัยโดยตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติอนุมาน ประกอบด้วย การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะบุคคล

กลุ่มตัวอย่าง 165 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 91 คน ร้อยละ 55.2 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.6 มีอายุเฉลี่ย 46.25 ปี (S.D. = 8.10 ปี) อายุต่ำสุด 30 ปี อายุสูงสุด 60 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 99 คน ร้อยละ 60.0 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 81.2 ส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการสาธารณสุข จำนวน 98 คน คิดเป็น ร้อยละ 59.4 ระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเฉลี่ย 15.72 ปี (S.D. = 10.11 ปี) ต่ำสุด 1 ปี และสูงสุด 38 ปี มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 40,684.06 (S.D.= 10,272.01) เคยได้

รับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ
จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 86.1

2. สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ

ผลวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับสุนทรียทักษะ
ภาวะผู้นำในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.08
(S.D. = .39) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สุนทรียทักษะ
ภาวะผู้นำด้านทักษะความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ใน
ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.20 (S.D.= .45) รองลงมาคือ สุนทรีย
ทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการพัฒนาด้านและสอนงาน อยู่ใน
ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.16 (S.D.= .45) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย
ที่สุดคือ สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์
อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.96 (S.D.= .43) รองลงมาคือ
สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.01 (S.D.= .43)

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ผลวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับปัจจัยแห่งความ
สำเร็จในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.96 (S.D.= .40)
และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
ด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.02 (S.D.= .52) รองลงมาคือ
การสร้าง ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือของผู้มีส่วน
ได้ส่วนเสีย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.98 (S.D.= .54)
ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การได้รับการสนับสนุนจาก
ผู้บริหารทุกระดับ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.89 (S.D.= .50)
รองลงมาคือ ความเชื่อมโยงระหว่างทีมโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบลกับทีมแม่ข่าย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.95
(S.D.= .44)

4. การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการ สุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพ

ผลวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน
การให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพ ในภาพ
รวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.10 (S.D.=.38)
และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาคุณภาพและ
มาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพ
ด้านการบริหารจัดการเวชภัณฑ์ยา และงานคุ้มครองผู้บริโภค
ด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.18
(S.D.= .46) รองลงมาคือ ด้านสถานที่ตั้งหน่วย บริการ อาคาร
สถานที่ และ สิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.17 (S.D.= .48) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ

ด้านระบบห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข
อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.01 (S.D.= .51) รองลงมาคือ
ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.06 (S.D.= .51)

5. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่าง สุนทรียทักษะภาวะผู้นำกับการพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ ในหน่วยบริการ สุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จ
มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน
การให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ ในหน่วยบริการสุขภาพของ
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .778, p\text{-value} < .001$) ส่วน
ปัจจัยแห่งความสำเร็จรายด้าน พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
ทุกด้านมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการพัฒนาคุณภาพ
และมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ ในหน่วยบริการ
สุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านหน่วยงาน
สนับสนุนทุกระดับมีแผนงานรองรับ ($r = .656, p\text{-value} < .001$)
ด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมี
ส่วนร่วม ($r = .645, p\text{-value} < .001$) ด้านการสร้าง ความเข้าใจ
เพื่อให้เกิดความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($r = .615, p\text{-value} < .001$) ด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ
($r = .608, p\text{-value} < .001$) ด้านการได้รับการสนับสนุนจาก
ผู้บริหารทุกระดับ ($r = .601, p\text{-value} < .001$) และด้านความ
เชื่อมโยงระหว่างทีมโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับ
ทีมแม่ข่าย($r = .552, p\text{-value} < .001$) นอกจากนี้ยังพบว่า
ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับ
การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ
ในหน่วยบริการสุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ
ตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .778, p\text{-value} < .001$) ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จรายด้าน พบว่า
ปัจจัยแห่งความสำเร็จทุกด้านมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับ
การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ
ในหน่วยบริการสุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ
ตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่
ด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานรองรับ ($r = .656, p\text{-value} < .001$) ด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและ

สมัครใจในการมีส่วนร่วม ($r = .645$, $p\text{-value} < .001$) ด้านการสร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($r = .615$, $p\text{-value} < .001$) ด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ ($r = .608$, $p\text{-value} < .001$) ด้านการได้รับ

การสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับ ($r = .601$, $p\text{-value} < .001$) และด้านความเชื่อมโยงระหว่างทีมโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับทีมแม่ข่าย ($r = .552$, $p\text{-value} < .001$)

ตารางแสดงค่าสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ ในหน่วยบริการสุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ตัวแปร	B	95%CI		T	p-value	R	R ²	R ² adj	R ² Change
		lower	Upper						
1. สนทริยทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กร	.192	.095	.288	3.928	.000	.751	.564	.561	.564
2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานรองรับ	.157	.071	.243	3.603	.000	.810	.656	.652	.092
3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	.115	.037	.193	2.920	.004	.832	.692	.686	.036
4. สนทริยทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการพัฒนาคนและสอนงาน	.178	.075	.282	3.395	.001	.844	.713	.706	.021
5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับ	.098	.017	.179	2.376	.019	.850	.723	.714	.009
6. สนทริยทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการสื่อสาร	.100	.007	.194	2.123	.035	.855	.730	.720	.008

Constant = .706, F = 71.295, p-value = .000, R = .855, R² = .730, R²adj = .720

จากตารางพบว่า เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยเลือกตัวแปรสนทริยทักษะภาวะผู้นำและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ เข้าสู่การวิเคราะห์ เพื่อหาตัวแปรอิสระที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ที่จะถูกเลือกเข้าสมการคือตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ $p\text{-value} < .05$ ซึ่งตัวแปรที่เลือกเข้าในสมการที่สามารถพยากรณ์การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ สนทริยทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กร ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานรองรับ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้าน

หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานรองรับ สนทริยทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการพัฒนาคนและสอนงาน ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุก และสนทริยทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการสื่อสาร ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร สามารถร่วมพยากรณ์การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ ในหน่วยบริการสุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ร้อยละ 72.0 ($R^2_{adj} = .720$)

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ สนทริยทักษะภาวะผู้นำ ด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กร ด้านทักษะการพัฒนาคนและสอนงาน ด้านทักษะการสื่อสาร ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้าน

การสร้างความสำเร็จเพื่อให้เกิดความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานรองรับ ด้านการได้
รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับ สามารถร่วมพิจารณา
ได้ร้อยละ 72.0 ($R^2_{adj} = .720$) อธิบายได้ว่า ผู้อำนวยการ
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำเป็นต้องมีทักษะการ
วางแผนและจัดองค์กร ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการดำเนินงาน
กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติงาน เสริมสร้าง
การพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วว่า สุนทรียทักษะ
ภาวะผู้นำด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กรมีผลต่อ
การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ
ในหน่วยบริการสุขภาพ^{11,12} อย่างไรก็ตาม ทักษะการพัฒนาคน
และสอนงาน เป็นทักษะที่ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพใน
องค์กร และถ่ายทอดความรู้ที่จำเป็นให้แก่เพื่อนร่วมงาน
เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีมาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย
ที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วว่า สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะ
การพัฒนาคนและสอนงานมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพและ
มาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการ
สุขภาพ^{9,12,13} นอกจากนี้ยังมีทักษะการสื่อสาร ที่เป็นทักษะ
สำคัญในการสื่อสารให้บุคลากรในหน่วยงานและนอกหน่วยงาน
เข้าใจเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงการส่งและรับสาร
สาระสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงาน ซึ่งสอดคล้อง
กับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วว่า สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ
ด้านทักษะสื่อสาร มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน
การให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพ^{14,15}
นอกจากนี้ยังมีปัจจัยแห่งความสำเร็จมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพ
และมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการ
สุขภาพของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
จังหวัดบุรีรัมย์ โดยปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้าง
ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
เป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความ
ร่วมมือของประชาชนและองค์กรในพื้นที่ ซึ่งจะให้เกิดการ
สนับสนุนด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์และการจัดการ
ทำให้เกิดการระดมสมองในการแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองต่อ
ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย
ที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้าง
ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีผลต่อ
การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ
ในหน่วยบริการสุขภาพ^{16,17,18} อย่างไรก็ตาม การที่หน่วยงาน

สนับสนุนทุกระดับมีแผนงานรองรับ เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญ
ซึ่งการมีแผนการปฏิบัติงานรองรับในหน่วยบริการปฐมภูมิ
จะทำให้ทราบทิศทางการพัฒนาหน่วยงานและรองรับการ
เปลี่ยนแปลงของสังคมไทย รวมถึงรองรับความต้องการของ
ผู้รับบริการ สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วว่า
ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับ
มีแผนงานรองรับมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน
การให้บริการสุขภาพปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพ^{18,19}
นอกจากนี้ยังมีการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับ
ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงาน การอนุมัติกิจกรรม
โครงการต่าง ๆ รวมถึงสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น รวมถึง
การนิเทศติดตามการดำเนินงานที่ช่วยให้การดำเนินงานเป็น
ไปอย่างราบรื่น และตอบสนองต่อนโยบายของผู้บริหาร
สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วว่า ปัจจัยแห่ง
ความสำเร็จด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับ
มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพ
ปฐมภูมิในหน่วยบริการสุขภาพ^{20,21,22}

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพพึงมี
ปฏิบัติงานในฐานะผู้นำและผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล จึงต้องอาศัยสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ ซึ่งเป็น
ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้นำ เพื่อกระตุ้น ชี้แนะให้เพื่อนร่วมงาน
เต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามที่ผู้นำต้องการและสามารถบรรลุ
เป้าหมาย ซึ่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นหน่วย
บริการสุขภาพที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน โดยในการดำเนินงาน
ต่าง ๆ นั้น การมีปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นปัจจัยเกื้อหนุน
เพื่อให้หน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิดำเนินการได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ มาตรฐานระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ ดังนั้น
จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมศักยภาพสุนทรียทักษะ
ภาวะผู้นำ ทั้งในส่วนทักษะการวางแผนและจัดองค์กร ทักษะ
การพัฒนาคนและสอนงาน ทักษะการสื่อสาร รวมถึงการส่งเสริม
ให้เกิดปัจจัยแห่งความสำเร็จการสร้างความสำเร็จเพื่อให้เกิด
ความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับ
มีแผนงานรองรับ การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับ
เพื่อให้เกิดการดำเนินงานในลักษณะภาคีเครือข่าย มีการ
สนับสนุนจากทุกภาคส่วน เพื่อเป้าหมายรวมกันคือ ประชาชน
สุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงาน

สาธารณสุขอำเภอ ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำ แก่ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่เป็น บทบาทสำคัญในการพัฒนาองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กร ด้านทักษะการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งทักษะด้านการสอนงานและ ถ่ายทอดแก่บุคลากร ซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนาระบบบริการ ปฐมภูมิ ให้มีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ และครอบคลุม ทั้งทั้งองค์กรแบบบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร และการทำงานประสานงานกับผู้นำองค์กรได้อย่างยั่งยืน

2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงาน สาธารณสุขอำเภอ ควรส่งเสริมให้เกิดปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านหน่วยงานสนับสนุนมีแผนงาน รองรับ ด้านการสร้างความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับ ผ่านการ ประชุมสัมพันธข้อมูลปัญหาสุขภาพในพื้นที่ ทำประชาคมร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ภาควิชาเครือข่าย การรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บริหาร ทุกระดับทราบ และการประชุมคืนข้อมูลแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงาน ด้านสุขภาพ สร้างความตระหนักในปัญหาสุขภาพของประชาชน ในพื้นที่ และเกิดการวางแผนพัฒนาแผนการแก้ไขปัญหา ในพื้นที่ร่วมกันระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในพื้นที่อื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาครั้งนี้
2. ควรมีการศึกษาเชิงทดลองและคุณภาพเพื่อ สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการสุขภาพ ปฐมภูมิในบริบทพื้นที่ต่าง ๆ

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ ภาควิชาการ บริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่นทุกท่าน รวมทั้ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัด บุรีรัมย์ และบุคลากรสาธารณสุขทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือ แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนบุคคล ที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ทุกท่าน จนเกิดความสำเร็จในครั้งนี้

References

1. Primary health system support office. Guidelines for developing star-rated health promotion hospitals Tiddao Subdistrict Health Promoting Hospital Year 2019. Bangkok: Primary Health system support office. 2019. (in Thai)
2. Primary health system support office. Standard quality manual primary health services 2023. Bangkok: Office of printing affairs of the war veterans organization under royal patronage. 2023. (in Thai)
3. Crosbie R. Learning the soft skills of leadership. Industrial and commercial training. 2005; 37(1): 45-51.
4. Tongpeth J., Saengdaeng A., Sagengdee R., Klinchet N. & Prasittvatechakool A. Personnel Competency in Primary Care Cluster and Primary Health Care System Development. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2021; 22(3): 28-37. (in Thai)
5. Supawong C., Choonharas S., Damrikarnlert L., Srivanishakorn S., Wetchasurin K. & Sirilak S. Service manual of district health promoting hospital. 3rd ed. Bangkok: Organization Veterans; 2010. (in Thai)
6. Vihokto C, Boonthum A, Vararuk A. & Manosoonontorn S. The Service Link to The Community for NCD Quality Clinic with Performance above Benchmark of Ministry of Public Health in Singburi Province : A Case Study of Diabetes Mellitus. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2021; 22(3): 138-44. (in Thai)
7. Buriram provincial public health office. Documents for government inspection and supervision of the ministry of public health, normal case, round 1, fiscal year 2022, Health zone 9. Buriram: Buriram provincial public health office; 2022.

8. Cohen J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. 2nd ed. New Jersey: Lawrence erlbaum associates; 1988.
9. Changmai M. & Sriuecha C. Personal attributes and leadership soft skills affecting the performance under the standard practice of the sub-district health promoting hospital directors in Khon Kaen province. Khon Kaen University Journal for public health research. 2018; 11(4): 65-72. (in Thai)
10. Likert R. The human organization: Its management and value. New York: McGraw-Hill; 1967.
11. Moungnin S, Prasit N, Phimha S, Senahad N, Kongsrima S, Phanyotha S. & Nilnate N. Leadership soft skills and organizational climate affecting the performance of Thai traditional medicine and integrated medicine of public health personnel at sub-district health promoting hospitals in Khon Kaen Province. Regional health promotion center 9 journal. 2023; 17(3): 936-51. (in Thai)
12. Khottha K. & Siruecha C. leadership soft skills of assistant district health officers as a factor in the performance in achievement motivation (8th Health Region). The southern college network journal of nursing and public health. 2017; 4(Supply): 273-91. (in Thai)
13. Deeponkrang N., Bouphan P. & Phimha S. Leadership soft skills and organizational climate affecting the performance of dentists at community hospitals in Nakhon Ratchasima Province. Khon Kaen University research journal (Graduate studies). 2020; 20(2): 72-83. (in Thai)
14. Boonkhan T., Buaphan P. & Ahipalakul C. Personal characteristics and soft skills of leadership affecting the good governance performance at sub-district health promoting hospital directors in Udon Thani province. Khon Kaen University research journal graduate studies. 2019; 19(3): 142-53. (in Thai)
15. Charoenkhun S. & Siruecha C. Leadership soft skills affecting performance for competencies achievement of sub-district health promoting hospital directors in Khon Kaen province. Khon Kaen University journal for public health research. 2020; 13(3): 69-77. (in Thai)
16. Khumsamarn P., Jutarasaga M. & Bouphan P. Key success factors and organizational support affecting the tuberculosis prevention and control performance of health personnel at sub-district health promoting hospitals Sakon Nakhon province. Khon Kaen university research journal graduate studies. 2021; 21(3), 223-35.
17. Wongphabut W. & Biuphan P. Motivation and critical success factors affecting the control of opisthorchiasis and cholangiocinoma of health care providers at sub-district health promoting hospital in Kalasin province. Khon Kaen University research journal graduate studies. 2021; 21(3): 186-99.
18. Chaiyamat I. & Bouphan P. Motivation and key success factors affecting the star health promoting hospital of health care professional at sub-district health promoting hospitals in Kalasin province. Khon Kaen University research journal graduate studies. 2021; 21(3): 172-85.

19. Rattanasimakorn T., Bouphan P., Jutarasaka M. & Prommawai N. Key success factors and organizational support affecting the star health promoting hospital of health personnel at sub-district health promoting hospitals in Udon Thani. Thai Dental Nurse Journal. 2022; 33(2): 111-28. (in Thai)
20. Intaram P. & Bouphan P. The organizational climate and key success factors affecting the performance of public health technical officers at sub-district health promoting hospital in Maha Sarakham province. Khon Kaen University research journal graduate studies. 2022; 22(2): 201-12.
21. Boonthee S., Bouphan P. & Senahad N. Motivation and key success factors affecting the elderly long term care performance of health personnel at sub – district health promoting hospitals in Phetchabun Province. Khon Kaen University research journal graduate studies. 2023; 23(2): 198-10.
22. Arsasana J., Bouphan P., Jutarosaga M. & Prompinij T. administrative factors and key success factor affecting the performance of family care team in Maung district Udon Thani Province. Khon Kaen University research journal graduate studies. 2023; 23(2): 184-97.